

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375
1, 2, 3, 5, 11, 13, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 STRAIPSNŲ IR
DVYLIKTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO
15¹ STRAIPSNIU IR 54 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS
ĮSTATYMAS

2020 m.
Vilnius

d. Nr.

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 1 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Pagrindinis šio įstatymo uždavinys – siekti, kad ~~2025~~ **2030** metais energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių energijos dalis, palyginti su šalies bendruoju galutiniu energijos suvartojimu, sudarytų ne mažiau kaip ~~38~~ **45** procentus ir kad ši dalis toliau būtų didinama, tam panaudojant naujausias ir veiksmingiausias atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo technologijas ir skatinant energijos vartojimo efektyvumą.“

2. Pakeisti 1 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Šio įstatymo uždaviniai atskiruose energetikos sektoriuose:

1) ~~2020~~ **2030** metais atsinaujinančių išteklių energijos dalį, palyginti su transporto sektoriaus galutiniu energijos suvartojimu, visų rūšių transporte padidinti ne mažiau kaip iki ~~10~~ **15** procentų. Didžiausia bendra biodegalų ir skystųjų bioproduktų, pagamintų iš javų ir kitų krakmolingų augalų, cukrų ir aliejinių augalų bei augalų, auginamų žemės ūkio paskirties žemėje kaip pagrindinis pasėlis energijos gamybos tikslais, dalis turi būti **ne daugiau kaip vienu procentiniu punktu didesnė nei tokio kuro dalis transporto sektoriaus galutinio energijos suvartojimo 2020 metais, bet** ne didesnė kaip 7 procentai transporto sektoriaus galutinio energijos suvartojimo, o siektina biodegalų, pagamintų iš žaliavų, ir kitų degalų, numatytų šio įstatymo 6 straipsnio 14 punkte nurodytame Lietuvos Respublikos energetikos ministro patvirtintame sąraše, dalis sudarytų ne mažiau kaip ~~0,5~~ **3,5** procento transporto sektoriaus galutinio energijos suvartojimo;

2) ~~2025~~ **2030** metais elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalį, apskaičiuojamą šio įstatymo 13 straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, palyginti su šalies bendruoju galutiniu elektros energijos suvartojimu, siekti padidinti ne mažiau kaip iki ~~38~~ **45** procentų;

3) ~~2020~~ **2030** metais centralizuotai tiekiamos šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalį šilumos energijos balanse padidinti ne mažiau kaip iki ~~70~~ **90** procentų, o namų ūkiuose atsinaujinančių energijos išteklių dalį šildymui sunaudojamų energijos išteklių balanse padidinti ne mažiau kaip iki 80 procentų.“

2 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 14¹ dalimi:

„14¹. Elektrinės ar elektros energijos gamybos įrenginių, naudojančių atsinaujinančius išteklius, modernizavimas (rekonstravimas) – elektrinės ar elektros energijos gamybos įrenginio, naudojančio atsinaujinančius išteklius, atnaujinimas, įskaitant visų arba dalies įrenginių ar valdymo sistemų ir įrangos pakeitimą, siekiant pakeisti elektrinės įrengtąją galią ir (arba) padidinti elektrinės naudingumą.“

2. Papildyti 2 straipsnį nauja 19² dalimi:

„19². Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių pirkimo–pardavimo sandorio kaina (toliau – sandorio kaina) – šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis elektros energijos gamintojo, elektrinę eksploatuojančio Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje (toliau – jūrinė teritorija), konkurse laimėta kaina, už kurią gamintojas sutinka parduoti pagamintą elektros energiją.“

3. Buvusią 2 straipsnio 19² dalį laikyti 19³ dalimi.

3 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 3 straipsnio 2 dalį nauju 2 punktu:

„2) sandorio kaina;“.

2. Buvusius 3 straipsnio 2 dalies 2–8 punktus atitinkamai laikyti 3–9 punktais.

3. Pakeisti 3 straipsnio 2¹ dalį ir ją išdėstyti taip:

„2¹. Šio straipsnio 2 dalies 2 3 punkte nurodyta skatinimo priemonė asmenims, išskyrus atsinaujinančių išteklių energijos bendrijas, ir 3 4 punkte nurodyta skatinimo priemonė asmenims taikomos tik tuo atveju, kai jie šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka įgyja ir turi teisę į šio straipsnio 2 dalies 1 punkte arba 2 punkte numatytą numatytas skatinimo priemonę priemones. Šio straipsnio 2 dalies 2 3 punkte nurodyta skatinimo priemonė atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms taikoma Elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 2 dalyje ir 39 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.“

4. Papildyti 3 straipsnį 7 dalimi:

„7. Skatinimo priemonės taikančios institucijos ir įstaigos teikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai informaciją apie atsinaujinančius išteklius naudojančius įrenginius, skirtiems elektros energijai savo reikmėms ir ūkio poreikiams gaminti, pritaikytas skatinimo priemones ir jų apimtį pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos prašymą.“

4 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 5 straipsnio 2 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) nustato savivaldybėms minimalius privalomus pasiekti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo planinius rodiklius ir derina savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų projektus;“.

5 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 11 straipsnį nauju 3 punktu:

„3) tvirtina didžiausios galimos sandorio kainos nustatymo metodiką;“.

2. Papildyti 11 straipsnį nauju 4 punktu:

„4) tvirtina didžiausią galimą sandorio kainą ir kontroliuoja, kaip ji taikoma;“.

3. Papildyti 11 straipsnį nauju 5 punktu:

„5) nustato pagaminto ir planuojamo pagaminti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekio apskaičiavimo tvarką;“.

4. Buvusius 11 straipsnio 3–14 punktus atitinkamai laikyti 6–17;

5. Pakeisti 11 straipsnio 12 punktą ir jį išdėstyti taip:

„12) skelbia ir organizuoja skatinimo kvotų paskirstymo aukcionus ir konkursus;“.

6 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 11 straipsnį nauju 3 punktu:

„3) tvirtina didžiausios galimos sandorio kainos nustatymo metodiką;“.

2. Papildyti 11 straipsnį nauju 4 punktu:

„4) tvirtina didžiausią galimą sandorio kainą ir kontroliuoja, kaip ji taikoma;“.

3. Papildyti 11 straipsnį nauju 5 punktu:

„5) nustato pagaminto ir planuojamo pagaminti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekio apskaičiavimo tvarką;“.

4. Buvusius 11 straipsnio 3–15 punktus atitinkamai laikyti 6–18.

5. Pakeisti 11 straipsnio 12 punktą ir jį išdėstyti taip:

„12) skelbia ir organizuoja skatinimo kvotų paskirstymo aukcionus ir konkursus;“.

7 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 13 straipsnį ir išdėstyti jį taip:

„13 straipsnis. Atsinaujinančių išteklių naudojimo elektros energijai gaminti plėtra

1. Atsinaujinančių išteklių naudojimo elektros energijai gaminti plėtra yra vienas iš strateginių valstybės energetikos politikos tikslų.

2. Siekiant šio įstatymo 1 straipsnio 5 dalies 2 punkte nurodyto uždavinio, iki **2025 2030** metų **sausumos teritorijoje** pagamintas metinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekis, apskaičiuojamas šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, turi sudaryti ne mažiau kaip 5 TWh, nepaisant elektros energijos gamybai naudojamos ar planuojamos naudoti atsinaujinančių energijos išteklių rūšies, **jūrinėje teritorijoje pagamintas metinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekis turi sudaryti ne mažiau kaip 2 TWh.**

3. Šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka apskaičiavus, kad gamintojų **sausumos teritorijoje** pagamintas ir planuojamas pagaminti metinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekis sudaro 5 TWh ir daugiau, asmenys turi teisę statyti ar įrengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kuriose pagamintai elektros energijai netaikomos šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytos skatinimo priemonės. Šioje dalyje nurodytas metinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos kiekis netaikomas elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminančių vartotojų (toliau – gaminantis vartotojas) veiklos plėtrai.

4. Kai elektrinių metinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos kiekis, apskaičiuojamas šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka, pasiekia šio straipsnio 3 dalyje nurodytą gamybos kiekį, pradėtas aukcionas užbaigiamas vadovaujantis šiuo įstatymu ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais, o naujas aukcionas tvarkaraštyje nurodytais terminais neorganizuojamas.

5. Vertinant, kiek elektros energijos pagaminta ir planuojama pagaminti siekiant šio straipsnio 3 2 dalyje nurodyto kiekio, elektrinių elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos kiekis apskaičiuojamas įvertinant **gaminančių vartotojų ir** asmenų, kuriems taikomos ir kuriems netaikomos šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytos skatinimo priemonės, ~~ir gaminančių vartotojų:~~

1) elektrinėse, ilgiau kaip metus gaminančiose elektros energiją, praėjusiais kalendoriniais metais pagamintą elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekį;

2) turinčių leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus arba prijungimo sąlygas, kai leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas, elektrinėse planuojamą pagaminti metinį elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekį;

3) elektrinėse, trumpiau kaip metus gaminančiose elektros energiją, planuojamą pagaminti metinį elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekį;

4) asmenims, dalyvavusiems aukcione, paskirtą elektros energijos gamybos kiekį.

6. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, vadovaudamasi ~~Vyriausybės įgalios institucijos~~ nustatyta tvarka **pagaminto ir planuojamo pagaminti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekio apskaičiavimo tvarka**, vieną kartą per metus iki einamųjų

metų kovo 1 dienos apskaičiuoja pagamintą ir planuojamą pagaminti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekį ir informaciją apie tai skelbia savo interneto svetainėje.

7. Gaminančių vartotojų atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių įrengtoji suminė galia apskaičiuojama kaip šių elektrinių įrengtųjų galių, nurodytų galiojančiuose leidimuose plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, leidimuose gaminti elektros energiją, rangovų deklaracijose, kurios pateikiamos elektros tinklų operatoriui, ir prijungimo sąlygose, išduotose elektros energiją gaminantiems vartotojams ir asmenims, siekiantiems tapti gaminančiais vartotojais ir numatantiems statyti ar įrengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurioms Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 14 dalyje nustatyta tvarka leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas, suma. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba skelbia ir nuolat atnauja informaciją apie gaminančių vartotojų elektrinių įrengtąją suminę galią savo interneto svetainėje.“

8 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

Papildyti 13 straipsnį 8 dalimi:

„8. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki kiekvienų metų kovo 31 d.:

1) apskaičiuoja rodiklį, parodantį, kokią procentinę dalį sudaro gaminančių vartotojų ir gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių išteklių tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, įrengtoji suminė galia, palyginti su visų veikiančių elektrinių įrengtąją sumine galia, ir šį rodiklį skelbia savo interneto svetainėje. Visų veikiančių gaminančių vartotojų atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių ir gamintojų, naudojančių atsinaujinančius išteklius elektros energijai gaminti tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, įrengtoji suminė galia apskaičiuojama kaip šių elektrinių įrengtųjų galių, nurodytų galiojančiuose leidimuose gaminti elektros energiją ir rangovų deklaracijose, kurios pateikiamos elektros tinklų operatoriui, suma. Visų veikiančių elektrinių įrengtoji suminė galia apskaičiuojama kaip gaminančių vartotojų atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių, gamintojų, naudojančių atsinaujinančius ir neatsinaujinančius išteklius elektros energijai gaminti elektrinių įrengtųjų galių suma;

2) apskaičiuoja skatinimo priemonių, praėjusiais kalendoriniais metais pritaikytų atsinaujinančius išteklius naudojančioms įrenginiams, skirtiems elektros energijai savo reikmėms ir ūkio poreikiams gaminti, taip pat gaminančių vartotojų įrenginiams, apimtį;

3) apskaičiuoja didesnę kaip 30 kW įrengtosios galios gaminančių vartotojų elektrinių ir elektrinių, naudojančių atsinaujinančius išteklius elektros energijos gamybai tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, skaičių ir gamybos kiekius.

9. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, remdamasi šio straipsnio 8 dalyje nurodytais duomenimis ir informacija, kasmet iki gruodžio 1 d. įvertina, ar šio straipsnio 8 dalies 1 punkte nurodytas rodiklis neviršija 8 procentų ir, bendradarbiaudama su perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriais, nustato kokią įtaką daro atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės, skirtos elektros energijai gaminti savo reikmėms ir ūkio poreikiams, tinklams, ir nuo 2026 m. gruodžio 1 d. kasmet iki liepos 1 d. teikia pasiūlymus Energetikos ministerijai dėl elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių plėtos reguliavimo ir įrenginių, skirtų elektros energijai iš atsinaujinančių išteklių savo reikmėms ir ūkio poreikiams gaminti, apmokestinimo.“

9 straipsnis. Įstatymo papildymas 15¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 15¹ straipsniu:

„15¹ straipsnis. Konsultavimas veiklos elektros energetikos sektoriuje klausimais

1. Viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra (toliau – VŠĮ Lietuvos energetikos agentūra) teikia konsultacijas ir metodinę pagalbą veiklos elektros energetikos sektoriuje klausimais, taip pat dėl galimų skatinimo priemonių atsinaujinančius išteklius naudojančioms įrenginiams.

2. VŠĮ Lietuvos energetikos agentūra, remdamasi viešai prieinama informacija, taip pat Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos, Energetikos ministerijos, Aplinkos ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, savivaldybių, elektros tinklų operatorių pateikta informacija apie visas procedūras ir leidimus, reikalingus atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių ir (ar) įrenginių statybai ir (ar) įrengimui, modernizavimui (rekonstravimui), parengia ir savo interneto svetainėje skelbia apibendrintą informaciją apie nurodytas procedūras ir leidimus, veiklos elektros energetikos sektoriuje galimybes, galimas gauti skatinimo priemones atsinaujinančius išteklius naudojančioms įrenginiams. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Energetikos ministerija, Aplinkos ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, savivaldybės, elektros tinklų operatoriai ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo pasikeitimų, susijusių su nurodytomis procedūromis ir leidimais, priėmimo atnauja pateiktą informaciją ir pateikia ją VŠĮ Lietuvos energetikos agentūrai.“

10 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 16 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„16 straipsnis. Leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimų gaminti elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių išdavimas

„1. Esami elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumai gali būti plėtojami ar nauji elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumai naujoje vietoje įrengiami Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka gavus leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių, išskyrus atvejus, numatytus Elektros energetikos įstatyme, kai toks leidimas nereikalingas.

2. Leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, ~~ir~~ leidimus gaminti elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, **leidimus modernizuoti (rekonstruoti) elektrinę ar elektros energijos gamybos įrenginį** išduoda Valstybinė energetikos reguliavimo taryba. Šių leidimų išdavimo tvarką ir sąlygas, jų galiojimo terminus ir galiojimo terminų pratęsimo tvarką bei sąlygas nustato Elektros energetikos įstatymas.

3. Leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš saulės šviesos energijos Kuršių nerijoje išduodami **tik tuo atveju, jeigu yra išduotas statybą leidžiantis dokumentas Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka, pateikti visi Elektros energetikos įstatyme ir Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nurodyti dokumentai, įvykdytos Elektros energetikos įstatyme nustatytos sąlygos ir reikalavimai konkurso būdu pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą tvarką, atsižvelgiant į šiame įstatyme nustatytus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių skatinimo bendruosius reikalavimus ir vadovaujantis objektyviais ir nediskriminaciniais principais bei galiojančių teritorijų planavimo dokumentų sprendimais.**“

11 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 18 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„18 straipsnis. Elektros tinklų pajėgumo padidinimas

1. Kai elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo ir elektros tinklų operatorius sudaro elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį, elektros tinklų operatorius nedelsdamas, atsižvelgdamas į esamą elektros tinklų techninę būklę, imasi visų pagrįstai

reikalingų priemonių elektros tinklų operatoriaus valdomiems tinklams, įskaitant tinklams eksploatuoti reikalingus elektros įrenginius ir objektus, optimizuoti, išplėsti ir (ar) rekonstruoti ir didinti elektros tinklų pajėgumą tam, kad būtų galima užtikrinti saugų ir patikimą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, priėmimą, perdavimą ir paskirstymą.

2. Jeigu yra duomenų, pagrindžiančių prielaidą, kad elektros tinklų operatorius nevykdo savo įsipareigojimų pagal šio skirsnio nuostatas, elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo turi teisę reikalauti, kad elektros tinklų operatorius pateiktų informaciją apie tai, dėl kokių priežasčių ir koku mastu elektros tinklų operatorius nevykdė savo įsipareigojimo optimizuoti ir plėsti savo elektros tinklų sistemą bei didinti elektros tinklų pajėgumą.

3. Atsižvelgdamas į Vyriausybės nutarime dėl Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir dėl šių elektrinių įrengtųjų galių nustatymo (toliau – Vyriausybės nutarimas) įtvirtintas jūrinės teritorijos dalis, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir šių elektrinių įrengtąsias galias, perdavimo sistemos operatorius pagal kompetenciją imasi visų pagrįstai reikalingų priemonių perdavimo sistemos operatoriaus valdomiems elektros tinklams, įskaitant tinklams eksploatuoti reikalingus elektros įrenginius, objektus ir transformatorių pastotę jūrinėje teritorijoje, projektuoti, įrengti, optimizuoti, išplėsti ir (ar) rekonstruoti ir didinti elektros tinklų pajėgumą tam, kad būtų galima prie elektros perdavimo tinklų prijungti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines, numatomas įrengti jūrinės teritorijos dalyse. Šias tinklų plėtros priemones perdavimo sistemos operatorius įgyvendina pagal su Energetikos ministerija suderintą grafiką. Šių priemonių įgyvendinimo sąnaudos, įskaitant patiriamas pagrįstai reikalingiems žmogiškiesiems, techniniams ir materialiniams ištekliams įsigyti, laikomos perdavimo operatoriaus tinklo plėtros išlaidomis, kurios finansuojamos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšomis. Šių sąnaudų dalį perdavimo sistemos operatorius mažina lėšomis, teisės aktu nustatyta tvarka ir sąlygomis gautomis iš kitų šių priemonių finansavimo šaltinių.

4. Už atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių, plėtojamų jūrinės teritorijos dalyje prijungimą prie transformatorių pastotės jūrinėje teritorijoje atsako ir su tuo susijusias sąnaudas apmoka asmuo, turintis leidimą naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį (dalis) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai (toliau – leidimas plėtrai ir eksploatacijai).

5. Tuo atveju, jei atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių statyba yra užbaigta Statybos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis ir Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka išduotas leidimas gaminti elektros energiją, tačiau ne dėl perdavimo sistemos operatoriaus kaltės valdomi elektros tinklai nėra parengti pagamintai elektros energijai priimti ir persiųsti, leidimo gaminti elektros energiją turėtojai dėl to patirtos išlaidos kompensuojamos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšomis Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Gamintojas gali pasirinkti vieną iš negautų pajamų kompensavimo būdų:

1) kompensaciją, apskaičiuotą Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos dauginant atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių elektros energijos kiekį, kuris galėjo būti pagamintas elektrinėje remiantis įrangos gamintojo specifikacija, iš gamintojo laimėtos sandorio kainos ir termino, kurį pagaminta elektros energija negalėjo būti priimta ir persiųsta, atėmus sutaupyta nepersiųstos elektros

energijos balansavimo išlaidas. Kompensacijos ir nepersiųstos elektros energijos balansavimo išlaidų apskaičiavimo tvarką nustato Valstybinė energetikos reguliavimo taryba. Kompensacija išmokama gamintojui vieną kartą už laikotarpį nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos iki tol, kol bus galima elektrinėje pagamintą elektros energiją priimti ir persiųsti. Laikotarpis, už kurį sumokama kompensacija, įtraukiamas į skatinimo laikotarpį;

2) skatinimo laikotarpio pratęsimas tuo laikotarpiu, kuriuo pagaminta elektros energija negalėjo būti priimta ir persiųsta.

6. Gamintojas apie pasirinktą negautų pajamų kompensavimo būdą informuoja perdavimo sistemos operatorių, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių, Energetikos ministeriją ir Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą.

7. Tuo atveju, jei atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių statyba yra užbaigta Statybos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis ir Elektros energetikos įstatyme nustatyta tvarka išduotas leidimas gaminti elektros energiją, tačiau perdavimo sistemos operatoriaus valdomi elektros tinklai dėl perdavimo sistemos operatoriaus kaltės nėra parengti pagamintai elektros energijai priimti ir persiųsti, leidimo gaminti elektros energiją turėtojai perdavimo sistemos operatorius kompensuoja leidimo turėtojo negautas pajamas, išskyrus atvejus, kai elektros tinklai nėra parengti dėl nenugalimos jėgos aplinkybių, trečiųjų asmenų veiksmų ar kitų objektyvių priežasčių, kurių perdavimo sistemos operatorius negalėjo numatyti. Šios kompensacijos dydį apskaičiuoja Valstybinė energetikos reguliavimo taryba daugindama atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių elektros energijos kiekį, kuris galėjo būti pagamintas elektrinėje remiantis įrangos gamintojo specifikacija, iš gamintojo laimėtos sandorio kainos ir termino, kurį pagaminta elektros energija negalėjo būti priimta ir persiųsta, atėmus sutaupytas nepersiųstos elektros energijos balansavimo išlaidas.“

12 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 20 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. **Prekybą elektros energija vykdant elektros energijos biržoje, Elektros elektros** energijos gamyba iš atsinaujinančių išteklių skatinama Vyriausybės nustatyta tvarka gamintojui sumokant:

1) aukcione laimėtą kainos priedą, kai kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinės kainos ir aukcione laimėto kainos priedo suma yra mažesnė už Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą didžiausiąją kainą arba jai lygi;

2) aukcione laimėto kainos priedo dalį, kuri apskaičiuojama kaip Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytos didžiausiosios kainos ir kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinės kainos skirtumas, kuris negali būti didesnis negu aukcione laimėtas kainos priedas, kai kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinės kainos ir aukcione laimėto kainos priedo suma yra didesnė už Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą didžiausiąją kainą.“

2. Papildyti 20 straipsnį 2¹ dalimi:

„2¹. **Prekybą elektros energija vykdant pagal dvišales sutartis, elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių išteklių** skatinama Vyriausybės nustatyta tvarka gamintojui sumokant:

1) aukcione laimėtą kainos priedą, kai sutartyje nustatyta kaina yra lygi ar mažesnė už kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinę kainą ir kai kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinės kainos ir aukcione laimėto kainos priedo suma yra mažesnė už Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą didžiausiąją kainą arba jai lygi;

2) aukcione laimėto kainos priedo dalį, kuri apskaičiuojama kaip Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytos didžiausios kainos ir sutartyje nustatytos elektros energijos valandinės kainos skirtumas, kuris negali būti didesnis negu aukcione laimėtas kainos priedas, kai sutartyse nustatytos elektros energijos valandinės kainos ir aukcione laimėto kainos priedo suma yra didesnė už Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatytą didžiausiąją kainą.“

3. Pakeisti 20 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Vyriausybės nustatyta tvarka gamintojui aukcione laimėtas kainos priedas nemokamas už laikotarpį, kurį kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina, **kai elektros energija parduodama elektros energijos biržoje, arba dvišalėje sutartyje nustatyta elektros energijos valandine kaina, kai elektros energija parduodama pagal dvišales sutartis**, yra didesnė už didžiausiąją kainą ar jai lygi, ir (ar) už laikotarpį, kurį kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina, **kai elektros energija parduodama elektros energijos biržoje**, 6 valandas ar daugiau yra mažesnė už nulį arba jam lygi, **arba kai dvišalėje sutartyje nustatyta elektros energijos valandinė kaina, kai elektros energija parduodama pagal dvišales sutartis, yra mažesnė už nulį arba jam lygi**. Gamintojui kainos priedas taip pat nemokamas nuo to mėnesio, kurį faktiškai pagamintas ir į elektros tinklus pateiktas elektros energijos kiekis pasiekia gamintojui aukcione paskirtą metinį elektros energijos gamybos kiekį.“

4. Papildyti 20 straipsnį 5¹ dalimi:

„5¹. **Ketinių protokolą, kurį pasirašo asmuo, ketinantis dalyvauti aukcione, galioja 270 kalendorinių dienų. Asmuo, laimėjęs aukcioną arba jo nelaimėjęs, tačiau Vyriausybės nustatyta tvarka ketinantis toliau tęsti veiklą, pratęsia ketinimo protokolo galiojimą Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.**“

5. Pakeisti 20 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba atskaitinę kainą nustato konkrečiam aukcionui **ne vėliau kaip prieš mėnesį iki informacijos apie aukcioną paskelbimo dienos**. Ši kaina yra skelbiama Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos interneto svetainėje ~~kartu su informacija apie planuojamą organizuoti aukcioną.~~“

6. Pakeisti 20 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Aukciono laimėtojas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo aukciono laimėtojų patvirtinimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nutarimu šio įstatymo ir Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka privalo kreiptis į Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo ir jį gauti **Elektros energetikos įstatyme nustatyta tvarka, taip pat kreiptis į elektros tinklų operatorių dėl ketinimų protokolo pratęsimo**. Jeigu aukciono laimėtojas per nustatytą terminą nesikreipia dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo arba šis leidimas neišduodamas, pasibaigia jo galiojimo terminas ar jo galiojimas panaikinamas Energetikos įstatyme ir Elektros energetikos įstatyme nustatytais pagrindais, **arba aukciono laimėtojas nesikreipia į elektros tinklų operatorių dėl ketinimų protokolo pratęsimo**, aukciono laimėtojas per vieną mėnesį nuo bent vienos iš nurodytų aplinkybių atsiradimo dienos išbraukiamas iš aukciono laimėtojų sąrašo.“

7. Pakeisti 20 straipsnio 19 dalį ir ją išdėstyti taip:

„19. Šio straipsnio 18 dalyje nurodyta suma apskaičiuojama skirtumą tarp gamintojui aukcione paskirto 3 metų elektros energijos gamybos kiekio ir faktinio 3 metų elektros energijos gamybos kiekio, įskaitant dėl šio straipsnio 16 dalies 1–7 punktuose nurodytų aplinkybių nepagamintą elektros energijos kiekį ir leidžiamą nepagaminti ne didesnę kaip 20 procentų elektros energijos kiekį, padauginus iš gamintojo laimėto kainos priedo **ir elektros energijos vidutinės praėjusių metų kainos elektros energijos biržoje Lietuvos**

zonoje sumos. Gautos lėšos naudojamos Elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytoms viešuosius interesus atitinkančioms paslaugoms finansuoti.“

8. Pakeisti 20 straipsnio 22 dalį ir ją išdėstyti taip:

„22. ~~Vyriausybės įgaliota institucija~~ **VšĮ Lietuvos energetikos agentūra ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, vadovaudamasi Vyriausybės nustatyta tvarka** ne rečiau kaip vieną kartą tvarkaraščio galiojimo metu atlieka technologinį, ekonominį ir socialinį atsinaujinančių energijos išteklių technologijų plėtros ir paramos schemos vertinimą, ~~atsižvelgdama~~ **atsižvelgdamos** į tai, kokią poveikį turėtų galimi paramos schemos pakeitimai **ir pateikia jį Vyriausybės įgaliotai institucijai**. Vyriausybės įgaliota institucija, remdamasi šiuo vertinimu, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo vertinimo atlikimo pabaigos, atsižvelgdama į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos nuostatas ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos apskaičiuotą elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos kiekį, parengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti pakeistą tvarkaraštį arba argumentuotą pagrindimą, kodėl tolesnė atsinaujinančių energijos išteklių plėtra neturėtų būti skatinama.“

13 straipsnis. 20¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 20¹ straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Gaminantys vartotojai ir asmenys, siekiantys tapti gaminančiais vartotojais, turi teisę įsirengti atsinaujinančius išteklius naudojančias elektrines, kurių įrengtoji galia neviršija vartotojo objektui suteiktos leistinosios naudoti galios ir nėra didesnė kaip 500 kW. **Gaminančių vartotojų ar asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais elektrinės, kurios yra geografiškai nutolusios Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo gaminančio vartotojo elektros energijos vartojimo vietos, įrengtoji galia neribojama atsižvelgiant į vartotojo objektui suteiktos leistinosios naudoti galios dydį, bet negali būti didesnė kaip 500 kW.**“

2. Pakeisti 20¹ straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Elektros energija gali būti gaminama gaminančio vartotojo elektrinėje, kuri yra geografiškai nutolusi Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo gaminančio vartotojo elektros energijos vartojimo vietos. **Tokioje elektrinėje** ~~Elektrinėje~~, kurios prijungimo prie elektros tinklų taškas nesutampa su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, visas pagamintas elektros energijos kiekis ar atskiram gaminančiam vartotojui priskirta jo dalis laikomi patiektais į elektros tinklus, nepaisant gaminančio vartotojo ar jų grupės elektros energijos vartojimo kiekio. Tokiu atveju gaminančio vartotojo **elektros energijos vartojimo vieta gali būti susieta tik su viena to paties gaminančio vartotojo** nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdoma ~~viena elektrinė elektrine~~ arba jos dalis ~~dalimi~~ gali būti susieta tik su to paties gaminančio vartotojo ~~viena elektros energijos vartojimo vieta~~.“

3. Pakeisti 20¹ straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Gaminančių vartotojų ir asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, elektrinės gali būti statomos, įrengiamos ir eksploatuojamos Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka kitų asmenų, turinčių leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir leidimą gaminti elektros energiją, **ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų**. Tokiu atveju gali būti statomos ir įrengiamos tik naujos atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės, kurių statybai ar įrengimui naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga.“

14 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 21 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka elektrinę pastatęs ar įrengęs asmuo apmoka ~~faktines elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidas, nurodytas~~

~~šio straipsnio 2 dalyje visas sąnaudas, susijusias su elektrinės prijungimu prie elektros tinklų, išskyrus atvejus, kai elektrinės, statomos ar įrengiamos jūrinės teritorijos dalyse.“~~

2. Pripažinti netekusia galios 21 straipsnio 2 dalį.

~~2. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų kaina yra lygi rangovo, laimėjusio elektros tinklų operatoriaus paskelbtą viešąjį pirkimą dėl gamintojo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų, atliktų darbų kainai, kai elektrinės prijungimo prie elektros tinklų darbus atlieka elektros tinklų operatorius.~~

15 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 22 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„22 straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros energijos gamybai Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje naudojimas elektros energijos gamybai ir naudojimo skatinimas

1. Vyriausybės įgaliota institucija, atsižvelgdama į šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 17 punkte nurodytą tvarkos aprašą, atlieka Lietuvos Respublikos teritorinės jūros, Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje **jūrinės teritorijos** tyrimus ir kitus veiksmus, kurie reikalingi **šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte nurodytoms dalims ir įrengtosioms galioms, reikalingoms** Vyriausybės nutarimui priimti:

- 1) organizuoja specialiojo plano parengimą;
- 2) organizuoja specialiojo plano strateginį pasekmių aplinkai vertinimą;
- 3) organizuoja poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai vertinimą;
- 4) organizuoja prisijungimo prie elektros perdavimo tinklų **jūrinėje ir sausumos teritorijose teritorijose** galimybių vertinimą;
- 5) organizuoja balansavimo galimybių vertinimą;
- 6) organizuoja šios dalies 4 ir 5 punktuose nurodytų veiksmų sąnaudų vertinimą;
- 7) atlieka kitus veiksmus, būtinus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių leistinumui ir galimybės įvertinti.

2. **VšĮ Lietuvos energetikos agentūra teikia Vyriausybės įgaliotai institucijai informaciją ir dokumentus, reikalingus šio straipsnio 1 dalies 1–3 ir 7 punktuose nustatytiems veiksams ir tyrimams atlikti, dalyvauja juos atliekant, vykdo šiems veiksams ir tyrimams atlikti reikalingų lėšų administravimą, atlieka šių veiksmų įgyvendinimo stebėseną. Perdavimo sistemos operatorius teikia Vyriausybės įgaliotai institucijai informaciją ir dokumentus, reikalingus šio straipsnio 1 dalies 4-6 punktuose nurodytiems veiksams atlikti, ir pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos prašymą vykdo jų atlikimą.**

3. Energetikos ministerija organizuoja atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių, numatytų Vyriausybės nutarime, prijungimo prie sausumos perdavimo tinklų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimą. Perdavimo sistemos operatorius turi planavimo iniciatyvos teisę ir teikia planavimo organizatoriui pasiūlymus dėl nurodytų specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo, keitimo ar koregavimo ir (ar) finansavimo. Priėmus sprendimą rengti, keisti ar koreguoti siūlomą specialiojo teritorijų planavimo dokumentą, perdavimo sistemos operatorius su Energetikos ministerija sudaro sutartį, numatančią teritorijų planavimo dokumentų rengimą, keitimą ar koregavimą. Energetikos ministerija gali įgalioti perdavimo sistemos operatorių atlikti dalį Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme reglamentuotų su viešojo administravimo veikla nesusijusių specialiojo teritorijų planavimo procedūrų. Specialiojo teritorijų planavimo dokumento rengėją Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka parenka perdavimo sistemos operatorius.

Specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo išlaidos laikomos perdavimo sistemos operatoriaus tinklo plėtros išlaidomis, kurios finansuojamos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšomis. Šių dokumentų rengimo sąnaudų dalį perdavimo sistemos operatorius mažina lėšomis, teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis gautomis iš kitų finansavimo šaltinių.

24. Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje **Jūrinės teritorijos** dalis (dalys) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai naudojama (naudojamos) tik turint Vyriausybės įgaliotos institucijos išduotą leidimą **plėtrai ir eksploatacijai**. Šis leidimas išduodamas ~~35~~ **41** metams be pratęsimo galimybės. **Išdavus šį leidimą, leidimo turėtojas leidimo galiojimo laikotarpiu atleidžiamas nuo valstybinės žemės nuomos mokesčio, jeigu toks taikomas.**

35. Leidimai naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį (dalį) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai (toliau – leidimas plėtrai ir eksploatacijai) išduodami konkurso būdu.

46. Vyriausybės nutarimas dėl Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir dėl šių elektrinių įrengtųjų galių nustatymo rengiamas atsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalyje nurodytų atliktų tyrimų ir kitų veiksmų duomenis ir Nacionalinėje energetikos strategijoje įtvirtintus atsinaujinančių išteklių plėtros tikslus. Išankstinės prijungimo sąlygos išduodamos, konkursas (konkursai) organizuojamas (organizuojami) ir leidimas (leidimai) plėtrai ir eksploatacijai šioje dalyje numatytais atvejais išduodamas (išduodami) ne anksčiau, negu yra priimtas Vyriausybės nutarimas dėl Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir dėl šių elektrinių įrengtųjų galių nustatymo. Konkursą gali inicijuoti bet kuris asmuo, atitinkantis šio straipsnio 11 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytus reikalavimus, pateikdamas paraišką Vyriausybės įgaliotai institucijai. Konkursą privalo organizuoti Vyriausybės įgaliota institucija per 6 mėnesius nuo paraiškos organizuoti konkursą gavimo dienos šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte numatyta Vyriausybės nutarime nustatytoms dalims ir įrengtosioms galioms nustatyti.

57. Elektros energijos gamyba atsinaujinančius energijos išteklius naudojančiose elektrinėse jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), vykdoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga.

68. Elektrinių jūrinės teritorijos dalyje (dalyse) statyba ir elektros energijos gamyba gali būti vykdoma bendrai su kitomis valstybėmis narėmis, kaip tai numatyta šio įstatymo 59 straipsnyje.

9. Konkursas, naudoti jūrinę teritoriją Vyriausybės nutarime nustatytoje dalyse plėtojant ne didesnės kaip šiame nutarime nustatytos įrengtosios galios elektrines, ir sandorio kainai, ne didesnei kaip Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatyta didžiausiajai galimai sandorio kainai, gauti, organizuojamas vadovaujantis Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, tačiau ne vėliau kaip per 180 kalendorinių dienų nuo informacijos apie planuojamą organizuoti konkursą paskelbimo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos interneto svetainėje dienos. Šio straipsnio 1 dalyje numatytų tyrimų ir kitų veiksmų rezultatai bei šių tyrimų ir kitų veiksmų atlikimo išlaidos viešai paskelbiami per 2 darbo dienas nuo jų gavimo, tačiau ne vėliau nei skelbiama informacija apie planuojamą organizuoti konkursą. Konkurso dalyvių registracija trunka 90 kalendorinių dienų nuo informacijos apie

planuojamą organizuoti konkursą paskelbimo. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba konkurso laimėtoją nustato per 60 kalendorinių dienų nuo konkurso dalyvių registracijos pabaigos. Šis terminas gali būti pratęstas 30 kalendorinių dienų, esant motyvuotam konkurso komiteto, sudaryto Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, prašymui. Informacijos apie planuojamą organizuoti konkursą diena nurodoma Vyriausybės nutarime.

10. Konkurse turi teisę dalyvauti Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės narės (kitų valstybių narių), jeigu yra sudarytas šio įstatymo 63¹ straipsnyje nurodytas susitarimas, fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys ir (ar) kitos organizacijos ar jų padaliniai, atitinkantys šias sąlygas:

1) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad prisiima balansavimo atsakomybę;

2) pasirašę Elektros energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytą ketinimų protokolą ir pateikę Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą asmens prievolių įvykdymo užtikrinimą;

3) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad statys naujas elektrines ar įrengs anksčiau neeksploatuotas elektrines, kurių statybai ar įrengimui bus naudojama anksčiau neeksploatuota elektrotechninė įranga ir kurių įrengtoji galia yra ne daugiau kaip 5 procentais mažesnė, nei nurodyta Vyriausybės nutarime, arba jai lygi;

4) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai sumokėję konkurso dalyvio mokesį, kuris Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nustatomas įvertinus konkurso organizavimo sąnaudas;

5) įrenginiams įsigyti nėra pasinaudoję šio įstatymo 20 straipsnio 24 dalyje nurodytais paramos šaltiniais;

6) nėra iškelta bankroto byla arba kreditoriai nevykdo bankroto procedūrų ne teismo tvarka;

7) nėra iškelta restruktūrizavimo byla;

8) nėra priimtas teismo, kreditorių ar juridinio asmens dalyvių sprendimas likviduoti juridinį asmenį;

9) yra vykdomi įsipareigojimai, susiję su mokesčių mokėjimu;

10) yra vykdomi įsipareigojimai, susiję su socialinio draudimo įmokų mokėjimu;

11) per pastaruosius 5 metus nėra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už nusikalstamas veikas nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus intelektinei ir pramoninei nuosavybei, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams;

12) juridinio asmens vadovas ar valdymo organo narys (nariai) ar ūkinės bendrijos tikrasis narys (nariai) neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo arba dėl juridinio asmens vadovo ar valdymo organo nario (narių) ar ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir neįsiteisėjo apkaltinamasis teismo nuosprendis už dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, jo organizavimą ar vadovavimą jam, kyšininkavimą, tarpininko kyšininkavimą, papirkimą, sukčiavimą, kredito, paskolos ar tikslinės paramos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką, kreditinį sukčiavimą, mokesčių nesumokėjimą, neteisėtų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, nusikalstamu būdu gauto turto įgijimą ar realizavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą;

13) nėra gauta parama, kurią Europos Komisija yra pripažinusi kaip neteisėtą ir nesuderintą su vidaus rinka.

11. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba prieš 1 mėnesį iki didžiausios galimos sandorio kainos paskelbimo parengia ir viešai skelbia informaciją didžiausiai galimai sandorio kainai nustatyti, prieš 6 mėnesius iki informacijos apie konkursą paskelbimo dienos nustato ir viešai skelbia didžiausią galimą sandorio kainą, į kurią atsižvelgiama konkurso laimėtoju Vyriausybės nustatyta tvarka išmokant viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšas 15 metų laikotarpiu nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos. Nustatydama didžiausią galimą sandorio kainą Valstybinė energetikos reguliavimo taryba įvertina:

- 1) vidutinį metinį elektros energijos gamybos kiekį;
- 2) vidutines kintamąsias ir pastoviąsias veiklos sąnaudas;
- 3) vidutines santykinės investicijas į elektrinių įrengimą;
- 4) paramos taikymo laikotarpį;
- 5) diskonto normą;
- 6) elektrinės naudingo eksploatavimo laikotarpį.

12. Elektros energijos gamyba skatinama elektros energija prekiaujant pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais Vyriausybės nustatyta tvarka vadovaujantis šiais principais:

1) kai kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina yra mažesnė už sandorio kainą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius gamintojui sumoka kainos priedą, kuris apskaičiuojamas kaip sandorio kainos ir kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinės kainos skirtumas;

2) kai kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina yra didesnė už sandorio kainą gamintojas viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui sumoka kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinės kainos ir sandorio kainos skirtumą.

13. Vyriausybės nustatyta tvarka gamintojui kainos priedas nemokamas už laikotarpį, kurį kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina yra lygi gamintojo konkurse laimėtai sandorio kainai, ir (ar) už laikotarpį, kurį kitos paros prekybos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje valandinė kaina 6 valandas ar daugiau yra mažesnė už nulį arba jam lygi.

5- 14. Konkurso laimėtojas—nustatomas laimėtoju, vadovaujantis Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše nustatyta tvarka, **pripažįstamas dalyvis**, nurodęs mažiausią pageidaujamą sandorio kainą, o kai pageidaujama sandorio kaina sutampa – pasiūlęs statyti didesnės galios, neviršijančios Vyriausybės nutarime nustatytos įrengtosios galios, elektrinės vadovaujantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais principais.

15. Valstybinės žemės patikėtinio sutikimas dėl atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtros ir statybos jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), nustatytoje (nustatytose) Vyriausybės nutarime nereikalingas ir konkurso laimėtoju neišduodamas.

6- 16. Išlaidos, patirtos šio straipsnio 1 dalyje numatytiems tyrimams ir kitiems veiksams atlikti, yra kompensuojamos konkursą **laimėjusio** (laimėjusių) **dalyvio** (dalyvių) mokesčiais. Konkurso dalyvio mokesčio **Kompensacijos** dydis nustatomas atsižvelgiant į šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte numatyta Vyriausybės nutarime nustatytas elektrinių įrengtąsias galias ir paskirstant jas proporcingai konkurse numatomi paskirstyti elektrinių įrengtajai galiai. Konkurso dalyvio mokesčio **Kompensacija** mokamas **mokama** Vyriausybės įgaliotai institucijai. Je **Jos** sumokėjimo, grąžinimo bei panaudojimo, nustatytas konkurso laimėtoją, tvarka ir terminai nustatomi šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 8 punkte numatyta **Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo** tvarkos apraše.

~~7.~~ **17.** Konkurso dalyviai, vadovaudamiesi **Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalimi ir 22 straipsnio 8 dalimi** ir Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos aprašu, **su elektros tinklų operatoriumi pasirašo ketinimų protokolą ir** pateikia elektros tinklų operatoriumi konkurso dalyvio asmens prievolių įvykdymo užtikrinimą, garantuojantį elektros tinklų operatoriumi konkurso dalyvio išsipareigojimą laimėjus konkursą plėtoti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių projektą. Elektros tinklų operatorius atsisako savo teisių ir grąžina visą prievolių įvykdymo užtikrinimą asmeniui ar jo prievolių įvykdymo užtikrinimą išdavusiam asmeniui, jeigu:

- 1) asmuo nelaimi šioje dalyje nurodyto konkurso;
- 2) asmuo raštu atsisako dalyvauti konkurse iki organizuojamo konkurso sąlygose numatyto termino pabaigos;

- 3) asmeniui išduodamas leidimas gaminti elektros energiją elektrinėje, kurios įrengtoji galia sutampa su galia, numatyta leidime plėtrai ir eksploatacijai.

~~8. Jeigu leidimas plėtrai ir eksploatacijai panaikinamas šio straipsnio 17 dalyje numatytais pagrindais, elektros tinklų operatorius turi teisę pasinaudoti visu šio asmens pateiktu prievolių įvykdymo užtikrinimu. Jeigu šio straipsnio 5 dalyje nurodyto konkurso laimėtojas per leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimo laikotarpį įrengia mažesnės galios elektrinę, negu buvo numatyta leidime plėtrai ir eksploatacijai, elektros tinklų operatorius turi teisę pasinaudoti pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi proporcingai neįrengtai galiai.~~

~~9. Pagal šio straipsnio 7 dalyje numatytą prievolių įvykdymo užtikrinimą elektros tinklų operatoriaus gautos lėšos gali būti naudojamos tik elektros tinklų plėtrai, reikalingai atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginiams prijungti.~~

~~10.~~ **18.** Pasiekus šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte nurodytame Vyriausybės nutarime nustatytas elektrinių įrengtąsias galias ir (ar) atsiradus papildomų elektros energijos gamybos pajėgumų plėtros poreikiui, Vyriausybės įgaliota institucija įvertina jų įrengimo tikslingumą ir prireikus peržiūri ar atnaušina šio straipsnio 1 dalyje numatytų tyrimų ir kitų veiksmų rezultatus ir pateikia pasiūlymus Vyriausybei dėl šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte nurodyto Vyriausybės nutarimo pakeitimo.

~~11.~~ **19.** Leidimai plėtrai ir eksploatacijai šio įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis išduodami fiziniams asmenims, turintiems teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, arba Lietuvos Respublikoje įsteigtiems juridiniams asmenims, kitų valstybių narių juridinių asmenų ar kitų organizacijų padaliniais, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje:

- 1) kurie šio straipsnio ~~5-14~~ dalyje nustatyta tvarka pripažinti konkurso laimėtojai;
- 2) kurie yra įvykdę išsipareigojimus, susijusius su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu. Asmuo laikomas įvykdžiusiu išsipareigojimus, susijusius su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, jeigu jo neįvykdytų išsipareigojimų suma yra mažesnė kaip 50 eurų;

- 3) kuriems nėra pradėta bankroto, reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūra;

- 4) kurie prisijungimo prie elektros perdavimo tinklų sausumos teritorijoje ir balansavimo sąnaudas išsipareigoja padengti savo lėšomis.

~~1220.~~ Šio straipsnio ~~11~~**19** dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytų reikalavimų įvertinimo tvarka nustatoma Konkursų organizavimo ir leidimų išdavimo tvarkos apraše.

~~1321.~~ Asmuo, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, neturi teisės įgalioti kitų asmenų verstis šiame leidime nurodyta veikla arba perduoti jiems šios teisės pagal sutartį ar kitais pagrindais ir privalo laikytis šių veiklos sąlygų:

- 1) per 3 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti statybą leidžiantį dokumentą;

- 2) per 6 metus nuo leidimo plėtrai ir eksploatacijai gavimo dienos gauti leidimą gaminti elektros energiją **ketinimų protokole nurodytai elektrinės įrengtajai galiai;**

3) šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytame tvarkos apraše nustatyta tvarka teikti Vyriausybės įgaliotai institucijai informaciją apie leidime plėtrai ir eksploatacijai nurodytą vykdomą reguliuojamą veiklą;

4) nedidinti (neplėsti) leidime plėtrai ir eksploatacijai numatytos elektrinės įrengtosios galios ir teritorijos.

~~14.~~ **22.** Už leidimų plėtrai ir eksploatacijai reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimus Vyriausybės įgaliota institucija įspėja šio leidimo turėtoją apie galimą leidimo galiojimo sustabdymą šio straipsnio ~~15~~**23** dalyje nustatytais pagrindais arba informuoja apie šio leidimo galiojimo panaikinimą šio straipsnio ~~17~~**24** dalyje nustatytais pagrindais. Leidimo turėtojui, kuris yra įspėtas apie leidimo galiojimo sustabdymą ar kurio leidimo galiojimas yra sustabdytas, nustatomas 30 kalendorinių dienų laikotarpis, per kurį turi būti pašalinti reguliuojamos veiklos pažeidimai. Pažeidimams pašalinti gali būti nustatomas ilgesnis laikotarpis, jeigu tai reikalinga dėl objektyvių priežasčių: dėl nuo leidimo turėtojo nepriklausančių priežasčių leidimo turėtojas šio straipsnio ~~13~~**21** dalyje nustatytais terminais negauna statybą leidžiančio dokumento. Laikotarpis pažeidimams pašalinti nustatomas atsižvelgiant į jiems pašalinti reikalingą laikotarpį ir negali būti ilgesnis kaip 90 kalendorinių dienų.

~~15.~~ **23.** Leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą Vyriausybės įgaliota institucija sustabdo, jeigu:

1) išdavus leidimą plėtrai ir eksploatacijai leidimo galiojimo laikotarpiu paaiškėja, kad konkursui pateiktuose dokumentuose pateikti netikslūs duomenys arba duomenys turi trūkumų;

2) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas pažeidė šio straipsnio ~~13~~**21** dalyje nustatytas reguliuojamos veiklos sąlygas;

3) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas ilgiau negu vienus metus nevykdo įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas **ir sandorio kainos**, mokėjimu, išskyrus atvejus, kai neįvykdytų įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, suma yra mažesnė kaip 50 eurų.

~~16.~~ **24.** Kai leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas per Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą laikotarpį pateikia dokumentus, įrodančius, kad šio straipsnio ~~13~~**21** dalyje nurodyti pažeidimai pašalinti, Vyriausybės įgaliota institucija ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo šių dokumentų gavimo dienos panaikina šio leidimo galiojimo sustabdymą.

~~17.~~**25.** Leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą Vyriausybės įgaliota institucija panaikina, jeigu:

1) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas jau buvo sustabdytas, pakartotinai per 12 mėnesių nuo šio leidimo galiojimo sustabdymo datos pažeidžia šio straipsnio ~~13~~**21** dalyje nustatytas reguliuojamos veiklos sąlygas;

2) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas šio straipsnio ~~15~~ **23** dalies 1 punkte nurodytu pagrindu, per pažeidimams pašalinti nustatytą laikotarpį nepateikia patikslintų duomenų, nepašalina netikslumų arba Vyriausybės įgaliota institucija nustato, kad pateikti duomenys neatitinka reikalavimų, galiojusių leidimo plėtrai ir eksploatacijai išdavimo dieną;

3) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas šio straipsnio ~~15~~**23** dalies 2 ir (ar) 3 punkte nurodytais pagrindais, per pažeidimams pašalinti nustatytą laikotarpį jų nepašalino;

4) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas, kurio leidimo galiojimas sustabdytas, vykdo leidime nurodytą veiklą;

5) leidimą plėtrai ir eksploatacijai turintis juridinis asmuo pasibaigė jį likvidavus ar reorganizavus;

6) fizinis asmuo, turėjęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, miršta;
 7) leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikia prašymą panaikinti leidimo plėtrai ir eksploatacijai galiojimą.

~~18.~~ **26.** Vyriausybės įgaliota institucija prižiūri, kaip laikomasi leidime plėtrai ir eksploatacijai nustatytų reguliuojamos veiklos sąlygų.

27. Elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių išteklių, taip pat elektros energija, pagaminta elektrinėse jų technologinių bandymų metu, kai elektrinė yra prijungta prie elektros perdavimo tinklų, prekiaujama pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais.“

16 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Savivaldybės, planuodamos, **projektuodamos, atnaujinamos** miestų ir (ar) ~~rajonų infrastruktūros plėtrą~~ **miesto dalių infrastruktūrą, tarp jų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo, gamtinių dujų ir alternatyvaus kuro tinklus**, pastatų atnaujinimą (modernizavimą), viešųjų ir privačių objektų apsirūpinimą šilumos ir (ar) vėsumos energija, **esant galimybei, integruoja ir diegia sprendimus, susijusius su** ~~įvertina galimybes gaminti elektros, šilumos ir vėsumos energiją~~ **energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių, įvertina galimybę naudoti atliekinę šilumą ir vėsumą, atsinaujinančius išteklius energijos gamybai savo poreikiams ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijose.“**

17 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 29 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Kilmės garantija galioja 12 mėnesių nuo atitinkamo energijos vieneto pagaminimo momento. Ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo kilmės garantijos galiojimo laikotarpio pabaigos kilmės garantija turi būti panaikinta elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, ar dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, gamintojų prašymu. Nepanaikinta kilmės garantija netenka galios ne vėliau kaip praėjus 18 mėnesių nuo atitinkamo energijos vieneto pagaminimo momento. Nebegaliojanti kilmės garantija įskaičiuojama į liekamąjį derinį, **kurį skaičiuoja šio straipsnio 2 dalyje nurodytas subjektas.“**

2. Pakeisti 29 straipsnio 11 dalį ir ją išdėstyti taip:

„11. Lietuvos Respublikoje pripažįstamos kitų valstybių narių išduotos kilmės garantijos tik kaip šio įstatymo 28 straipsnio 1 dalyje ir šio straipsnio 7 dalyje nurodytos informacijos įrodymas. Pripažinti kilmės garantiją gali būti atsisakoma tik tuo atveju, jeigu kyla tinkamai pagrįstų abejonių dėl jos tikslumo, patikimumo ar tikrumo. Sprendimą dėl kitos valstybės narės išduotos kilmės garantijos priima šio straipsnio 2 dalyje ~~nurodyta įstaiga~~ **nurodytas subjektas** Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Apie atsisakymą pripažinti kitos valstybės narės išduotą kilmės garantiją ir atsisakymo priežastis Vyriausybė ar jos įgaliota institucija praneša Europos Komisijai.“

3. Pakeisti 29 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Lietuvos Respublikoje trečiosios valstybės išduotos kilmės garantijos pripažįstamos tik tuo atveju, jeigu Europos Komisija su ta trečiąja valstybe yra sudariusi susitarimą dėl Europos Sąjungoje išduodamų kilmės garantijų ir toje trečiojoje valstybėje sukurtų suderinamų kilmės garantijų sistemų abipusio pripažinimo ir jeigu energija importuojama arba eksportuojama tiesiogiai. **Pripažinti kilmės garantiją gali būti atsisakoma tik tuo atveju, jeigu remiantis turimais duomenimis kyla pagrįstų abejonių dėl jos tikslumo, patikimumo ar tikrumo. Sprendimą dėl trečiosios valstybės išduotos kilmės garantijos priima šio straipsnio 2 dalyje nurodytas subjektas** Vyriausybės ar jos

įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.“

4. Papildyti 29 straipsnį 13 dalimi:

„13. Asmenims, įgijusiems teisę pasinaudoti fiksuotu tarifu, jiems taikomu skatinimo laikotarpiu atsinaujinančių išteklių energijos kilmės garantija vadovaujantis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka išduodama ir perleidžiama Vyriausybės įgaliotam subjektui prekiauti viešai energijos išteklių rinkoje. Gautos lėšos naudojamos Vyriausybės nustatyta tvarka viešuosius interesus atitinkančioms paslaugoms finansuoti.“

18 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 49 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Atsižvelgiant į nedidelės įrengtosios galios elektrinių (iki ~~500 kW~~ **1 MW**), naudojančių atsinaujinančius ~~energijos~~ išteklius, ribotą dydį ir galimą poveikį ir siekiant išvengti neproporcingos finansinės bei administracinės naštos, ~~atsakingos institucijos užtikrina, kad~~ nedidelės įrengtosios galios ~~elektrinių~~ **elektrinės** projektavimui ir statybai, išskyrus patvankinio tipo hidroelektrines, ~~būtų taikomi supaprastinti reikalavimai, statomos~~ nereikalaujant rengti detaliųjų planų ir keisti pagrindinę žemės naudojimo paskirtį, jei tai neprieštarauja vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams.“

2. Pakeisti 49 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Kaimo vietovėse statant pavienes ne didesnės kaip ~~500 kW~~ **1 MW** įrengtosios galios vėjo elektrines ir (ar) saulės šviesos energijos elektrines, nereikalaujama keisti žemės naudojimo paskirties, rengti detaliųjų planų ir keisti bendrojo plano sprendinių, jei tai neprieštarauja **Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymui** ir vietos tvarkymo ir naudojimo reglamentams.“

3. Pakeisti 49 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. ~~Mažesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo~~ **Vėjo** elektrinėms, **kurių aukštis mažesnis kaip 30 m (matuojant iki aukščiausio konstrukcijų taško, įskaitant ir sparnuotės aukštį), mažesnės kaip 30 kW įrengtosios galios saulės šviesos energijos** elektrinėms, saulės šilumos energijos kolektoriams, šilumos siurbliams taikomi šie supaprastinti reikalavimai:

1) saulės šviesos energijos elektrinėms, saulės šilumos energijos kolektoriams, šilumos siurbliams netaikomi žemės paskirties atitikties reikalavimai, poveikio aplinkai vertinimo procedūra, nereikalingas leidimas statyti ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimas;

2) vėjo elektrinės žemės sklype turi būti įrengtos taip, kad trumpiausias atstumas iki sklypo ribos būtų didesnis už įrenginio ilgį, plotį arba aukštį pasirenkant didžiausią iš šių trijų matmenų. Šie įrenginiai įrengiami pagal atitinkamų įrenginių gamintojo įrengimo ir eksploatavimo taisykles. ~~Joms~~ **Jiems** netaikomi žemės paskirties atitikties reikalavimai, poveikio aplinkai vertinimo procedūra, nereikalingas leidimas statyti ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimas, **jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymui**. Gretimuose gyvenamosios paskirties žemės sklypuose vėjo elektrinės ~~skleidžiamo triukšmo lygis skleidžiama fizikinė (triukšmo ir kt.) tarša turi atitikti sveikatos apsaugos ministro teisės aktuose~~ nustatytus triukšmo ribinius dydžius;

3) teisės aktų nustatyta tvarka šie įrenginiai gali būti perkelti į kitą vietą. Tokiu atveju turi būti parengti dokumentai apie įrenginių efektyvumo ir ekologiškumo parametrų kaitos stebėseną ankstesnėje jų buvimo vietoje.“

4. Pakeisti 49 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Ant pastatų statomos ar į pastatus integruojamos saulės šviesos energijos elektrinės, saulės šilumos energijos kolektoriai, iki 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės, neviršijančios teisės aktuose ~~nustatyto triukšmo lygio~~ **nustatytų fizikinės (triukšmo ir**

kt.) taršos ribinių dydžių, ir šilumos siurbliai įrengiami be statybą leidžiančio dokumento, išskyrus atvejus, kai šios elektrinės ar įrenginiai statomi ar įrengiami mieste, konservacinės apsaugos prioriteto ar kompleksinėje saugomoje teritorijoje, kitoje teritorijoje aplinkos ministro nustatytais atvejais, kultūros paveldo objekto teritorijoje, kultūros paveldo objekto apsaugos zonoje ar kultūros paveldo vietovėje kultūros ministro ir aplinkos ministro nustatytais atvejais.“

19 straipsnis. 50 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 50 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Vyriausybė ar jos įgalios institucijos rengia ir įgyvendina priemones, didinančias visų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą pastatuose, **energijos kaupimą, ir gerokai didinančias energijos vartojimo efektyvumą, susijusias su energijos bendrąja energijos gamyba gamybą kogeneracijos būdu ir priemones, susijusias su pasyviais, mažai energijos vartojančiais pastatais ir energijos beveik nevartojančiais pastatais.**“

2. Pripažinti netekusia galios 50 straipsnio 7 dalį.

~~7. Vyriausybė ar jos įgaliojanti institucija parengia ir patvirtina stogų panaudojimo energijos gamybai iš saulės šilumos energijos ir saulės šviesos energijos programą.~~

20 straipsnis. Dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimas

Pakeisti dvyliktojo skirsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„**ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS NAUDOJIMO PLĖTROS VEIKSMŲ PLANAI**“.

20 straipsnis. 54 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 54 straipsnį.

~~54 straipsnis. Nacionalinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas~~

~~2. Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plane turi būti pateikta:~~

~~1) tikėtinas bendrasis galutinis energijos suvartojimas elektros energetikos, šilumos energetikos ir transporto sektoriuose 2020 m., atsižvelgiant į energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemonių poveikį;~~

~~2) suvartotos atsinaujinančių išteklių energijos dalį 2011–2020 m. nacionaliniai planiniai rodikliai elektros energetikos, šilumos energetikos ir transporto sektoriuose, atsižvelgiant į kitų su energijos vartojimo efektyvumu susijusių politikos priemonių poveikį bendrajam galutiniam energijos suvartojimui;~~

~~3) atitinkamos priemonės, kurių reikia imtis tiems nacionaliniams bendriesiems planiniams rodikliams pasiekti, įskaitant valstybės ir savivaldybių institucijų bendradarbiavimą, planuojamus statistinius energijos perdavimus ar bendrus projektus, nacionalinę esamų biomasės išteklių plėtojimo ir naujų biomasės išteklių sutelkimo skirtingoms reikmėms politiką;~~

~~4) priemonės, susijusios su administracinių procedūrų supaprastinimu, reglamentų ir kitų teisės aktų nuostatomis, susijusiomis su atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimu, informavimu ir mokymu atsinaujinančių energijos išteklių srityje, iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintų dujų, elektros energijos, šilumos ir vėsumos energijos kilmės garantijomis, prieigos prie energetikos tinklų ar sistemų ir jų eksploatavimo palengvinimu gamintojams, biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo kriterijų sistemos įgyvendinimu;~~

~~5) vertinimas, kiek kiekviena atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo technologija bei energijos vartojimo efektyvumas ir taupymas padės siekti atsinaujinančių~~

~~išteklių energijos dalies elektros energetikos, šilumos energetikos ir transporto sektoriuose 2020 m. nacionalinių planinių rodiklių;~~

~~6) vertinimas, ar būtina kurti naują infrastruktūrą centralizuotam šilumos ir vėsumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, tiekimui, kad būtų galima įgyvendinti 2020 m. nacionalinius planinius rodiklius. Vadovaujantis šiuo įvertinimu, prireikus numatomos priemonės centralizuoto šilumos tiekimo infrastruktūros plėtojimui, siekiant sudaryti sąlygas šilumos ir vėsumos energijos gamybai didelėse biomasės, saulės ir geotermiškose elektrinėse.~~

~~3. Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plane iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminamos energijos planuojami kiekiai turi atitikti šio įstatymo 1 straipsnyje nustatytus tikslus ir uždavinius.~~

22 straipsnis. 55 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 55 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„55 straipsnis. Nacionaliniai planiniai rodikliai

1. Nacionaliniai bendrieji planiniai rodikliai **2020 2030** m. turi atitikti šio įstatymo 1 straipsnyje nustatytus tikslus ir uždavinius.

2. Tarpiniai nacionaliniai planiniai rodikliai:

1) ~~2011–2012 m.~~ **2021–2022 m.** vidutinė atsinaujinančių išteklių energijos dalis turi sudaryti ne mažiau kaip ~~46,6~~ **32,7** procento bendrojo galutinio energijos suvartojimo;

2) ~~2013–2014 m.~~ **2023–2025 m.** vidutinė atsinaujinančių išteklių energijos dalis turi sudaryti ne mažiau kaip ~~47,4~~ **36,5** procento bendrojo galutinio energijos suvartojimo;

3) ~~2015–2016 m.~~ **2026–2027 m.** vidutinė atsinaujinančių išteklių energijos dalis turi sudaryti ne mažiau kaip ~~48,6~~ **39,8** procento bendrojo galutinio energijos suvartojimo;

4) ~~2017–2018 m. vidutinė atsinaujinančių išteklių energijos dalis turi sudaryti ne mažiau kaip 20,2 procento bendrojo galutinio energijos suvartojimo.~~

3. Nacionaliniai bendrieji planiniai rodikliai ir tarpiniai nacionaliniai planiniai rodikliai apskaičiuojami Energetikos ministerijos nustatyta tvarka.

4. Lietuvos statistikos departamentas užtikrina statistinių duomenų apie visą šalyje pagamintą ir (ar) suvartotą atsinaujinančių išteklių energiją ir (ar) energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, surinkimą. Šie duomenys taip pat turi apimti ir ~~aeroterminę aplinkos~~ energiją, geotermišką energiją, ~~hidrotermišką energiją~~, saulės šilumos energiją, saulės šviesos energiją, sunaudojamą galutinio energijos suvartojimo sektoriuose.“

23 straipsnis. 56 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 56 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„56 straipsnis. Nacionalinio atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo ~~plėtros veiksmų~~ **Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių** plano įgyvendinimas

1. ~~Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų~~ **Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių** planą pagal kompetenciją įgyvendina valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos, įmonės, organizacijos ir privatus subjektai.

2. ~~Energetikos ministerija, jeigu atsinaujinančių išteklių energijos dalis per paskutinius dvejus metus tapo mažesnė už šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius, ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo skaičiuojamojo laikotarpio pabaigos patvirtina atnaujintą Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą ir jame nustato adekvačias ir proporcingas priemones, skirtas užtikrinti, kad per pagrįstą laikotarpį atsinaujinančių išteklių energijos dalis atitiktų šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytus nacionalinius planinius rodiklius, ir užtikrina, kad~~

~~atnaujintas Nacionalinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas būtų pateiktas Europos Komisijai.~~

3.2. Jeigu manoma, kad šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nurodytas nacionalinis planinis rodiklis nebus pasiektas dėl nenugalimos jėgos, Energetikos ministerija nedelsdama apie tai praneša Europos Komisijai.“

24 straipsnis. 57 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 57 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„57 straipsnis. Savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planai

1. Savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų tikslas – nustatyti savivaldybių įgyvendinamas priemones šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytiems nacionaliniams planiniams rodikliams pasiekti.

~~2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija kiekvienai savivaldybei nustato minimalius iki 2020 m. privalomus pasiekti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo planinius rodiklius. Šiuos rodiklius ir priemones jiems pasiekti savivaldybės įtraukia į savo atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus. Savivaldybės nusistato tarpinius atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo planinius rodiklius 2011–2012 m., 2013–2014 m., 2015–2016 m., 2017–2018 m.~~

3. 2. Savivaldybės pasitvirtina ir viešai skelbia savo ~~2011–2020 m.~~ **2021–2030 m.** atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus, kuriuose įvertina esamą ~~padėtį situaciją~~ ir nusistato atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo tikslus ir priemones šiems tikslams pasiekti.

~~4. 3. Savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų projektus~~ **projektuose nustatytus tikslus ir priemones, vadovaudamosi Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka** suderina su Vyriausybės įgaliota institucija.

~~5. 4. Savivaldybės ne vėliau kaip 2012 m. kiekvienais metais iki rugpjūčio 31 d., o vėliau kiekvienais metais Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka~~ **rengia ir savo interneto svetainėje viešai skelbia atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų įgyvendinimo rezultatus ataskaitas rezultatus.**

~~6. 5. Savivaldybė, jeigu jos atsinaujinančių išteklių energijos dalis per paskutinius dvejus metus tapo mažesnė negu savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plane nustatyti tarpiniai atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo planiniai rodikliai, ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo skaičiuojamojo laikotarpio pabaigos patvirtina atnaujintą savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą ir jame nustato adekvačias ir proporcingas priemones, skirtas užtikrinti, kad per pagrįstą laikotarpį atsinaujinančių išteklių energijos dalis atitiktų nustatytus planinius rodiklius.~~

~~7. 6. Savivaldybės pagal kompetenciją teikia pasiūlymus dėl Nacionaliniam atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių planui rengti ir atnaujinti plano rengimo ir atnaujinimo.~~

~~8. 7. Savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų įgyvendinimas finansuojamas iš savivaldybių biudžetuose patvirtintų bendrųjų asignavimų ir kitų finansavimo šaltinių bei lėšų.~~

~~9. 8. Savivaldybių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planai turi užtikrinti, kad savivaldybių teritorijose nebūtų kuriamos sąlygos, ribojančios atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtrą.~~

9. Iš šio įstatymo 20 straipsnio 24 dalyje nurodytų paramos šaltinių, savivaldybių projektai finansuojami tik tuo atveju, jeigu jie yra įtraukti į Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planų priemones.

10. VŠĮ Lietuvos energetikos agentūra Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka renka, kaupia ir sistemina šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytą informaciją ir skelbia ją savo interneto svetainėje.“

25 straipsnis. 63 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 63 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais tam tikras atsinaujinančių išteklių energijos kiekis, pagamintas vienos paramos schemoje dalyvaujančios valstybės narės teritorijoje, gali ~~būti~~ **būti** įskaitytas į kitos paramos schemoje dalyvaujančios valstybės narės atsinaujinančių išteklių energijos procentinę dalį, jeigu atitinkamos valstybės narės:

1) atliko atsinaujinančių išteklių energijos nurodyto kiekio statistinį perdavimą iš vienos valstybės narės kitai valstybei narei, kaip nurodyta šio įstatymo 58 straipsnyje, arba

2) nustatė paskirstymo taisyklę, dėl kurios susitarė paramos schemoje dalyvaujančios valstybės narės ir pagal kurią atsinaujinančių išteklių energijos kiekiai paskirstomi paramos schemoje dalyvaujančioms valstybėms narėms. Apie tokią paskirstymo taisyklę Vyriausybės nustatyta tvarka jos įgaliota institucija praneša Europos Komisijai ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus pirmiesiems metams, kuriais ji įsigaliojo.“

26 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalis, 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys, 5, 11, 14 ir 15 straipsniai įsigalioja 2021 m. sausio 1 d., kai Europos Komisijos pritarimas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas gaunamas iki 2021 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalis, 3 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys, 5, 11, 14 ir 15 straipsniai įsigalioja praėjus 2 mėnesiams po Europos Komisijos pritarimo, kai Europos Komisijos pritarimas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas gaunamas po 2021 m. sausio 1 d.

3. Šio įstatymo 1 straipsnis, 2 straipsnio 1 dalis, 4 straipsnis, 10, 12, 13, 17, 18, 20–24 straipsniai įsigalioja 2021 m. sausio 1 d.

4. Šio įstatymo 3 straipsnio 4 dalis, 8, 9, 16 ir 19 straipsniai įsigalioja 2021 m. birželio 30 d.

5. Šio įstatymo 6 ir 25 straipsnis įsigalioja 2021 m. liepos 1 d.

6. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, savivaldybės, elektros tinklų operatoriai iki 2021 m. kovo 1 d. pateikia viešajai įstaigai Lietuvos energetikos agentūrai informaciją apie visas procedūras ir leidimus, reikalingus atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių ir (ar) įrenginių statybai ir (ar) įrengimui, modernizavimui (rekonstravimui).

7. 2023 m. kovo 1 d. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, vadovaudamasi šio įstatymo 15 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 11 dalimi savo interneto svetainėje paskelbia didžiausią galimą sandorio kainą. Informacija apie konkursą leidimui naudoti jūrinės teritorijos dalį, numatytą Vyriausybės nutarime, plėtojant ne didesnės nei šiame nutarime nustatytos įrengtosios galios elektrines, ir sandorio kainai gauti skelbiama 2023 m. rugsėjo 1 d., jei yra atlikti visi reikalingi tyrimai, kiti veiksmai ir paskelbti jų rezultatai. Informacijos apie konkursą data gali būti atidėta ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui, esant objektyvioms aplinkybėms,

trukdančioms atlikti reikalingus tyrimus, kitus veiksmus ir paskelbti jų rezultatus.

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, Lietuvos Respublikos energetikos ministras iki 2020 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo 5–7, 10–17, 16, 24 ir 25 straipsnių įgyvendinamuosius teisės aktus. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2021 m. liepos 1 d. patvirtina didžiausios galimos sandorio kainos nustatymo metodiką, nustato pagaminto ir planuojamo pagaminti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekio apskaičiavimo tvarką, kompensacijos už elektros energijos kiekį, kuris galėjo būti pagamintas jūrinėje teritorijoje įrengtoje elektrinėje, bet negali būti priimtas ir persiūstas, ir nepersiūstos elektros energijos balansavimo išlaidų apskaičiavimo tvarką.

9. Šio įstatymo 11 straipsnio 4 dalies nuostatos taikomos asmenims, kurie elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolą pasirašė po šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas